

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

635

C. Senatosu Sivas Üyesi Âdil Altay ve 6 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1.3.1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân Komisyonları raporları (3/531)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 11420 - 11739*

12 . 6 . 1971

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Âdil Altay'ın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1.3.1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.
Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.
Saygılarımla.

Tekin Arıburun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1.3.1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte sunulmuştur.
Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

3 . 6 . 1971

Sivas Senatörü
Âdil Altay

GEREKÇE

Memleketimizde, vatandaşın sosyal güvenliğine lâyık olduğu ehemmiyetin benimsenmesinde geçikmiş bulunduğu bir vakıdır. 1961 Anayasasının bu hayati meseleye geniş yer vermesi üzerine Devletin malî imkânları ölçüsünde ve hattâ biraz da bu imkânları zorlamak suretiyle belirli hizmet ve meslek sahiplerinin sosyal güvenlik haklarına kavuşturulmasını kanun vâzını ele almış bulunmaktadır. Bu cümleden olarak serbest meslek sahibi olmakla beraber özel kanunlarında kamu hizmetlisi oldukları belirtilen avukatlar ile serbest tabiplerin sosyal güvenliğinin tanınmasından sonra 1377 sayılı Kanunla da serbest seçimler neticesinde kamu hizmetleri başına getirilen ve devamlı aynı zamanda kontrollü mesai yapmak yükümlülüğü altında tutulan T. B. M. M. üyeleri ile belediye başkanları ve illerin daimî komisyonu üyelerinin sosyal güvenlik hakları kabul edilmiştir.

Bütün vatandaşların sosyal güvenlik haklarının temini hedefine yönelip bu istikamette yol alırken aynı ölçülere riayetkâr kalmanın ve tanınan hakların toplum seviyesinde tatmin ediciliğinin gözden uzak tutulmamasının ehemmiyetine işaret etmek isteriz. Bu, sosyal adaletin asgari ölçüde hukuk mantığının zorunlu kıldığı bir mesele olsa gerektir.

Hal ve keyfiyet böyle olması gerekmesine rağmen T.C. Emekli Sandığı Kanunundaki bâzı gelişmeler tatbikatta tatminsizliklere meydan vermektedir. İşte tatbikatta hatalı gördüğümüz bir hususun ve hattâ haksızlığın telâfisi arzusu bu kanun teklifimizin sebebinin teşkil etmektedir. Şöyle ki; Belediye başkanları ve illerin daimî komisyonu üyeleri bu görevde geçmiş hizmetlerinden âzami onbeş yılını borçlanmalarında bu müddet fiilî hizmetlerine sayılıyor veya ekleniyor ancak kıdemlerinde hesaba katılmıyor. Bu ise bir mağduriyetin ifadesi olmaktan kurtulamıyacaktır.

Bu kimseler memuriyet statükosu içerisinde hizmet görmekte, devamlı ve aynı zamanda kontrollü mesai yapmak yükümlülüğü altında tutulmaktadır. Yegâne fark zamanında kendilerinden emekli keseneğinin kesilememiş olmasıdır. Bu kesenek tutarını da toptan T. C. Emekli Sandığına ödemeleri karşısında bu fark da ortadan kalkıyor demektir. Böylece bir farksızlığın kabul edilmesi durumu doğuyor demektir. Bundan dolayıdır ki, fiilî hizmetlerine sayılan veya eklenen âzami on beş yılın kıdemlerine de sayılması, görev veya hizmet aylıkları ile emeklilik keseneğine esas aylıklarının da yükseltilmesi hukukî ve mantuki bir zaruretin ifadesi haline geliyor.

Kaldı ki, bu hak, kamu hizmeti görmekle beraber serbesti içerisinde hareket eden avukatlara ve serbest tabiplere bir ölçüde tanınmış bulunmaktadır. Belediye Başkanı ve illerin daimî komisyonu üyeleri bir memur gibi tam ve kontrollü mesaiye tabi tutulmakta olduklarından fiilî hizmete sayılan veya eklenen hizmet sürelerinin tamamının kıdemlerine de sayılmasının isabetli olacağı hususunda ki, kanaatimizi Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu sayın üyelerinin takdirlerine saygıyla arz ederiz.

3 . 6 . 1971

Sivas Senatörü
Â. Altay

Malatya Senatörü
N. Akyurt

Sivas Milletvekili
V. Bozatlı

Sivas Senatörü
H. Öztürk

Hakkâri Milletvekili
A. Zeydan

Yozgat Milletvekili
İ. Kapısız

İstanbul Milletvekili
H. Özdemir

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/531
Karar No. : 14

25 . 2 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Âdil Altay ve 16 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1 . 3 . 1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 11 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gereğcede arz ve izah olunan hususlar, komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 635)

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı

Muğla
A. Buldanlı

Sözcü

Çorum
A. Güler

Adana

A. Rıza Güllüoğlu
İmzada bulunamadı

Ankara

A. Sakıp Hiçerimez

Aydın

İ. Sezgin

Bolu

N. Bayramoğlu

Erzincan

N. Yıldırım

İmzada bulunamadı

Hatay

T. Köseoğlu

Isparta

Y. Uysal

Muğla

İ. Oktay

Bütçe Plân Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Bütçe Plân Komisyonu

Esas No: 131

Karar No: 2/531

14 . 4 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan «Cumhuriyet Senatosu Sivas Üyesi Âdil Altay ve 6 arkadaşının 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 1 . 3 . 1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile önhavalesi uyarınca Maliye Komisyonunca düzenlenen rapor, Maliye Bakanlığı ve T. C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de hazır buldukları birleşimde görüşüldü.

Memleketimizin imkânları ve ekonomik gücü ölçüsünde belirli hizmet ve meslek sahiplerinin sosyal güvenliği sağlanmaktadır. Hattâ serbest meslek sahibi olmakla beraber özel kanunlarında kamu hizmetlisi oldukları belirtilen avukatlar ile serbest tabiplerin sosyal güvenliğinin tanınmasından sonra, 1377 sayılı Kanunla T. B. M. Meclisi üyeleri ile Belediye Başkanları ve illerin daimî komisyonu üyelerinin sosyal güvenlik hakları kabul edilmiştir.

Sosyal güvenlik haklarının genel olması için her geçen gün çalışmalar yapıldığı bir vakıadır. Hal böyle olmakla beraber yapılan çalışmaların asgari ölçüler içerisinde ve hukuk mantığına uygun olma gerekliliği de muhakkaktır.

Söz konusu kanun teklifi, âdil ve hukukî bir netice getirecektir. Örneğin, belediye başkanları ve illerin daimî komisyonu üyeleri bu görevde geçmiş hizmetlerinden âzami 15 yılını borçlanmaları halinde bu hizmetler fiilî hizmetlerine sayıldığı halde kıdemlerinde nazara alınmamaktadır.

Kanun teklifi bu duruma bir çözüm yolu getirdiği gibi bâriz bir eşitsizliği de gidermek gayesiyle hazırlanmıştır.

Yukarıda özet olarak arzına çalışılan hususlar muvacehesinde teklifin tümü üzerinde sayın üyeler kişisel görüşlerini ifade etmiş, «Sosyal adalet ilkesi» nin hâkim kılınması yolunda Anayasamızın vaz'ettiği bâriz icaplardan bir örnek olarak teklifin mütalâa edilmesi hususunda hâsıl olan genel görüşme sonucu Hükümet ilgili temsilcilerinin de verdikleri izahat yeterli görüldüğünden maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Genellikle 1377 sayılı Kanuna atıfta bulunularak hazırlanan teklif, mahiyeti dolayısıyla yeniden iki madde tedvinini gerektirdiğinden, başlığı buna göre yeniden düzenlenmiş, bir çerçeve ve «İki geçici» madde ile yürürlük ve yürütme maddelerinden müteşekkil olarak tedvini uygun görülen kanun teklifinin 1 nci geçici maddesi, emekliliğe tabi görevlerde veya Sosyal Sigortalarla ilgili işlerde bulunmadan illerin daimî komisyon üyeliğine, Belediye Başkanlığına seçilenler ile bilâhara emeklilikle ilgili görevlerde çalışanlar ve illerin daimî komisyon üyeliği veya Belediye Başkanlığında bulunup da halen T. B. M. M. Üyesi olanlardan 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin (n) bendi gereğince Sandıkla ilgilendirilmiş olup ve dolayısıyla bordurlandırılanların hizmet sürelerinin değerlendirilerek terfilerine sayılması hususu esasları tesbit edilmiş,

«Geçici 2 nci madde» ile de 1377 sayılı Kanunla 5434 sayılı Kanuna eklenen 12 nci maddenin (n) bendinde belirtilen «6» aylık süre içerisinde müracaat edemiyenler için yeniden bir yıllık müracaat süresi tanınmıştır.

Yürürlük ve yürütme maddeleri ise teklifteki şekilleriyle aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sözcü Ankara M. K. Yılmaz	Kâtip Malatya A. Karaaslan	Adana S. Kılıç	Afyon Karahisar H. Hamamcıoğlu
Amasya Y. Acar	Amasya S. Aygün	Ankara H. Balan	Aydın N. Menteşe
Bolu H. İ. Cop	Diyarbakır S. Savcı	Erzurum R. Cinisi	Giresun M. E. Turgutalp
Hatay H. Özkan	İçel C. Okyayuz	İzmir K. Önder	İzmir A. N. Üner İmzada bulunamadı
Kars K. Okyay İmzada bulunamadı	Kayseri M. Yüceler İmzada bulunamadı	Konya N. Kalaycıoğlu İmzada bulunamadı	Konya B. Müderrisoğlu İmzada bulunamadı
Manisa H. Okçu İmzada bulunamadı	Niğde N. Kodamanoğlu İmzada bulunamadı	Rize Söz hakkım mahfuzdur S. Z. Köseoğlu	Sakarya N. Bayar İmzada bulunamadı
	Sivas Söz hakkım mahfuzdur A. Durakoğlu	Trabzon E. Dikmen	Zonguldak K. Nedimoğlu

C. S. SİVAS ÜYESİ ÂDİL ALTAY VE 6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1 . 3 . 1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, 1 . 3 . 1971 gün ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

a) 1 nci maddede yazılı görevlerden, belediye başkanlığında ve illerin daimî komisyonu üyeliklerinde bulunanlarla, bu görevlerden ayrılıp, emeklilikle ilgili görevlere geçmiş bulunanların; belediye başkanlığında ve illerin daimî komisyonu üyeliklerinde geçmiş olan hizmet sürelerinden onbeş yılını, 5434 sayılı Kanuna ek 23 . 2 . 1965 günlü ve 545 sayılı Kanun hükümlerine göre, bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde T. C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerini istemiş bulunmaları şartı ile; borçlandırılarak, emeklilik fiili hizmet sürelerine eklenir. Şu kadar ki, bu kimselerin adlarına borç kaydedilecek miktar, borçlandırılan sürenin geçtiği tarihlerde kesilen kesenek ve karşılıklar oranına göre tesbit olunacağı gibi hizmetin geçtiği tarihte geçerli bulunan kanun hükümlerine göre intibaklarından da sayılır ve böylece görev veya hizmet aylıkları ile emeklilik keseneğine esas aylıkları yükseltilir.

MALİYE KOMİSYONUNUN METNİ

C. S. Sivas Üyesi Âdil Altay ve 6 arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 1 . 3 . 1971 günlü ve 1377 sayılı Kanunla eklenen geçici 1 nci maddenin (a) bendinde değişiklik yapılmasına dair Kanun

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici iki madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi

MADDE 1. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa, aşağıda yazılı iki geçici madde eklenmiştir :

(C. S. Üyesi Âdil Altay ve 6 arkadaşının teklifi)

Mezkûr görevlerde bulunmuş olup da halen açıkta olanlardan, bilâhara belediye başkanlığına veya illerin daimî komisyonu üyeliklerine seçilenlerle, emeklilikle ilgili bir göreve geçmiş bulunanlar da yukarıdaki hükümlerden faydalanırlar.

(Maliye Komisyonunun metni)

(Bütçe Plân Komisyonunun değişikliği)

GEÇİCİ MADDE 1. — Emekliliğe tabi görevlerde veya sosyal Sigortalarla ilgili işlerde bulunmadan illerin daimî komisyonu üyeliğine, belediye başkanlığına seçilenlerden; istekleri üzerine, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 12 nci maddesinin (n) bendi gereğince sandıkla ilgilendirilmiş olanların bu görevlerde geçen ve borçlandırılarak emeklilikte sayılan sürelerinin, 1 . 12 . 1970 tarihine kadar olan kısmı 3 yılda bir terfi esasına, bu tarihten sonra geçen kısmı da, 657 sayılı Kanunun 1327 sayılı Kanunla değişik 68 nci maddesi hükümlerine göre, emeklilik keseneğine esas derece yükselmesinde ve kademe ilerlemesinde dikkate alınır.

Yukarıdaki fıkra hükmü, illerin daimî komisyonu üyeliğinde, belediye başkanlığında bulunmuş olup da, halen T. B. M. M. üyesi olanlarla emeklilikle ilgili görevlerde çalışanlar hakkında da uygulanır.

Ancak, 13 . 6 . 1968 gün ve 1046 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 5434 sayılı Kanunun «Sandıktan faydalanacaklar hakkındaki» 12 nci maddesine 1 . 3 . 1971 gün ve 1377 sayılı Kanunla eklenen (n) bendinde belirtilen

(C. S. Sivas Üyesi Âdil Altay
ve 6 arkadaşının teklifi

(Maliye Komisyonunun metni)

(Bütçe Plân Komisyonunun
değiştirisi)

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

6 aylık süre içinde müracaat edememiş olan illerin daimî komisyonu üyeleri ile, belediye başkanları için bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıllık müracaat süresi daha tanınmıştır.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

